بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ފައިސަލާ ނަންބަރު: 2023/HC-B12/11
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތް: ހުސައިން އަބްދުލްޖަލީލް / ފެހިވިލުނގެ، ގދ.ގައްދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު (ބަންދުން ދޫކޮށްލުން)

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޤު
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ފަރީޝާ

ނިމުނު ތާރީޚް: 14 ރަމަޟާން 1444
05 އެޕްރީލް 2023

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

23 ޝަޢުބާން 1444
15 މާރިޗު 2023

- <u>ޢިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:</u>
- ނަންބަރު: 145-J/MA/2023/380
- ނިންމި ތަން: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު (ބަންދުން ދޫކޮށްލުން)
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 26 ފެބްރުއަރީ 2023
- ނިމުނު ތާރީޚް: 02 މާރިޗު 2023

ޢިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
ފަރާތުން ވަކީލު:
ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އިބްރާހީމް ނާސިހު
ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަޙްމަދު ނައުޝާދު
ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ލީނާޒް ޖަމީލް

ޢިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތް
ޙުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް / ފެހިދޫސްގެ، ގދ.ގައްދޫ
ފަރާތުން ވަކީލުން:
އަޙްމަދު ނާޒިމް / ހ.ދިއްލިޔާގެ، މާލެ

ޖިނާއީ - ކޯޓު އަމުރު- ބަންދުން ދޫކޮށްލުން- ހުކުރީގެންވާ ގޮތުގައި ސަބަބު ބަޔާންކޮށްދީފައި ނުވުން.

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު

ތަޢާރުފު

1. މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/380 "ކޯޓު އަމުރު" އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބެލެވުނު ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުކުރެއްވި ފަރާތަކީ، ގދ.ގައްދޫ / ފިޔޯރީގެ، ޙުސައިން ޢަބްދުލްރަޙީމް[1] އެވެ.

ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް

2. 2022 ޑިސެންބަރު 24 ވަނަ ދުވަހުގެ 07:43 ހާއިރު ވެލާނާ އިންޓަރނޭޝަނަލް އެއަރޕޯޓުގައި ޖެއްސި ފްލައިޓް ނަންބަރ 656އީކޭ އިން ދުބާއީ މަގުން ރާއްޖެ އައި ސްވިޓްޒަރލަންޑްގެ ރައްޔިތެއްކަމަށްވާ ޕީޓަރ ތޮމަސް ޖެސް (ޕާސްޕޯޓް ނަންބަރ: 7011507 އެކްސް) އިމިގްރޭޝަނާ ބައިވެރިވެގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރުން އަ ތަކެތި ޚަރީދުކުރުމާކަމަށް ތުހުމަތު މައްސަލާގައި ޕުލިސްއިން ޙުސައިން ޢަބްދުލްރަޙީމް 24 ޑިސެންބަރު 2022 ގައި ހައްޔަރުކޮށްފައިވެއެވެ.[2]

3. އެއަށްފަހު ޙުސައިން ޢަބްދުލްރަޙީމް 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށް ބަންދުކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.[3] މި މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ޙުސައިން ޢަބްދުލްރަޙީމް އިތުރު 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށް ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.[4]

4. މި މައްސަލާގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މިންވަރަކަށް ހުކުމްކުރެވިދާނެ ކަމަށް ބެލެވޭތީ ފުރުޞަތީ އާއި މި މައްސަލައަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަހަރާއި ބޭރުގެ ފަރާތްތަކާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގިނަ އަދަދުގެ މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރުން އަ ތަކެތި ޚަރީދުކުރުމުގެ ތުހުމަތުކުރެވިގެން ކުރެވޭ ތަޙުޤީޤުތަކާ މައްސަލައެއްކަމަށް

---

[1] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A158997

[2] ދިވެހިފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ނަންބަރު TD146175 ހައްޔަރުކުރުމުގެ މީހާގެ މައުލޫމާތު ފޯމް

[3] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/2342 ކޯޓު އަމުރު (25 ޑިސެންބަރު 2022)

[4] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/53 ކޯޓު އަމުރު (09 ޖަނަވަރީ 2023)

މިހާތަނަށް މައްސަލާގެ ތަޙްޤީޤަށް ލިބިފައިވާ މަޢުލޫމާތުތަކުން އެނގޭތީވެ މީހާ ދޫކޮށްލައިފިނަމަ މީހާގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެތީވެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި 60 ވަނަ މާއްދާއާއި ޝަރީޢަތް ކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ 1،3،4،6 ވަނަ ނަންބަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުން،[5] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/132 ކޯޓު އަމުރުން ހުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައެވެ. އެއަށްފަހު، 23 ފެބުރުއަރީ 2023 ދުވަހު ހުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށް ބަންދުކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/327 ކޯޓު އަމުރުން އަމުރުކުރިއެވެ. މި އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުސައިން އަބްދުލްރަޙީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމުން،[6] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/380 ކޯޓު އަމުރުން ހުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކޮށްފައެވެ.

5. މި އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާއަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ބާތިލްކުރުމަށް ކޯޓު އަމުރު[7] އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބެލެވޭ ދަޢުވާއެކެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/380 ކޯޓު އަމުރު

6. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/380 ކޯޓު އަމުރުގައި ހުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލި ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި އިބާރާތެވެ.

"މީހާގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމައިދީ ލިބިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އަޑުއެހުމުގައި ލިބިފައިވާ މާއި މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލް ނިސްބަތުން ދަޢުވާކުރާފަރާތުން ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަރުޠުތަކުގެ އަސާސުގައި މީހާ ބައިވެރިވުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް މުވާސަލާތެއް އަދި މުޢާމަލާތެއް ހިންގާފައިވާކަން އެނގެން ނެތުމާއި، މި މައްސަލާގައި

[5] ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތުގެ ނަންބަރު MF/197212 ބަންދާމެދު ގޮތެއްނިންމުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ފޯމު
[6] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145/AMF/2023/52 ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ފޯމު (26 ފެބުރުއަރީ 2023)
[7] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/380 ކޯޓު އަމުރު

ހިފުން ބިދޭސީ މީހާ ހުރިތަނަށް މީނާ ދާންޖެހުނު ސަބަބާއި މީނާ އެތަނަށް ގޮސް ބިދޭސީ މީހާއާ މުޢާމަލާތްކުރަން ޖެހުނު ސަބަބު މީނާގެ ބަޔާނުން ސާފުވާއިރު މީނާގެ ބަޔާނަށް މި މައްސަލާގައި ހިފުން އިތުބާރު އަބްރަމުދުގެ ބަޔާނުން ބަލާ ލިބިދޭނީއާއި މި މައްސަލާގައި ހިފުން ބިދޭސީ މީހާއަށް ރުފިޔާގެ ފޮތްޕޮތްމަތިން ހަމަޖެހިފައި ނުވާތީ އެކަމާ ގުޅިގެން އޭނާ ޖިންސް އާ ވާހަކަ ދައްކާފައިވާކަން ތެރޭގެ ބަޔާންތަކުން އެނގެން އޮންނާތީ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގައި 2 ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތް ކުރުމަށް ޤާނޫނީ ރިޢާޔަތް ކުރުމަށްފަހު، މީނާ ބަންދުގައި އިތުރަށް ބަހައްޓަން ނުފެންނާތީ،"

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާ

7. ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއަކީ:

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/380 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސުޕްރީމްކޯޓުން ފާސްކުރި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު) ގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި "މަތީ މަޙްކަމާގެ ކޯޓުއަމުރުތަކާއި ނިންމުންތަކަށް އެއަސްލުގެ ދަށުން މަޙްކަމާގެ ކޯޓުއަމުރުތައް ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަން

8. އިސްތިއުނާފު ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ބުނެފައިވަނީ، ހުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް ބަންދުން ދޫކުރެއްވީ ބަންދުކުރަންޖެހޭ ހާލަތު އޮތް އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމެއް ނެތިކަމަށެވެ. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ އަމުރުގައި ދައްވާކުރާ މިންވަރަށް ހުރިކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ އަދި ތުހުމަތުކުރާ މިންވަރަށްވުރެ މާ މިންގަނޑުއަކަށްކަމަށެވެ. ދެން އޮތް ސުވާލަކީ ހުޖްޖަތުގެ ސަފުހާތަކަށް ނުކުތާ އޮތް މިހާރު ކަމަށް، އެގޮތުން ބަޔާނުގައި ހުސައިން އަބްދުލްރަޙީމްގެ ކުރީގެ އަދި ހައްތަރު ދުޝްމަނ ޖަސްޓިސްމަކުގެ ފިހާރާގެ މައްސަލަތަކުގެ ރިކޯޑު އޮތްކަމަށެވެ، ހުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް ގެ މައްސަލ

ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލައަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއްގެ އިތުރުން ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ބަޔަކާ ގުޅިގެން ރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރުމުގެ ކުށް ކަމަށެވެ.

9. ހުސައިން އަބްދުލްރަހީމް ކުރިން ބަންދުކުރަން ނިންމާފައިވަނިކޮށް ގާތަށް ބަދަލުންވެސް އަދި ގާތަށް ބަދަލުވިގޮތުގެ ސާފުކަންދިނީ ބަންދުން ދޫކުރުމަށް ނިންމުމަކީ ހައިކޯޓުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. ފަސްތޫން މުހައްމަދު[8] އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. ޙަސަން މުނާޒު[9] ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި އޭގެ އިތުރުން، ނިންމުމަކީ ވާޖިބުވުމަށްބަލައި ހިމާޔަތް ވަކިކުރިފަދަ ގޮތެއް ވެ ނިންމުމެއް ސާފުވާކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ބުނެފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތް

10. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ:

"ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/380 (02 މާރިޗު 2023) "ކޯޓު އަމުރު" އިން ހުސައިން އަބްދުލްރަހީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކުރައްވާފައިވާ އަމުރަކީ ބާޠިލު އަމުރެއްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި، ހުސައިން އަބްދުލްރަހީމް ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށްދެއްވުމަށް އެދެމެވެ"[10]

މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރެއްވި ފަރާތުން ފާހަގަކުރިކަންކަން

11. ހުސައިން އަބްދުލްރަހީމް ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ފަނޑިޔާރު އާނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލާފައިވަނީ، އާނާގެ ފަރާތުން ބަންދު މުއްދަތާކުރަން އަދި ހަރަކާތްތަކުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަން ރިޢާޔަތްކޮށް، މައްސަލައިގެ ވަޒަނާއި ހުރި ކަންކަމަށް ބަލައި ހިނގާދާނެ މައްސަލަ ރިޢާޔަތްކޮށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކަންކަމަށް އެކަށީގެން ހުރި ނިންމުމެއް ކަމަށެވެ.

---

[8] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2022/HC-B12/94

[9] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2023/HC-B12/5

[10] އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފޯމުގެ 09 ވަނަ ސަފްހާ

12. އަދި ބަންދު އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމުގައި ޢާންމު ގޮތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަމަށް ބަލައި އާންމު ބަންދުން ދޫކޮށްލަން ނިންމާފައިވަނީ ބަންދުގައި ބެހެއްޓޭނެ ވަރުގެ ހުރި ދޮއްކިފައިނުވާތީކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

13. އޭގެ އިތުރުން ޙުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް ބަންދު މުރާޖަޢާ ކުރުމުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިކަންކަމުގެ ތަފްސީލުކަމަށް ބެލުން އެ ކަންކަމުގެ މައުލޫމާތު މި ކޯޓަށް ހިއްސާކޮށްފައިވެއެވެ.

14. ޙުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ޝަރުތުތަކާ އަމުރަކީ ސަބަބު ބާރުލުކުރުމަށްޓަކައި ޝަރުތުތަކާ އަމުރެއްކަމަށް ބެލުން އެ އަމުރުގައި ބަންދުން ދޫކޮށްލިކަމަށް ލިޔުއްވާ ސަބަބު ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް

15. އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ:

" ޙުސައިން އަބްދުލްރަޙީމްގެ ފަރާތުން އެދޭ، ދައުލަތުގެ އިސްތިއުނާފުގައި ބަޔާންކުރި ނުކުތާތަކުގެ އަލީގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރު ބާޠިލުކޮށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުޠު ސަލާމަތުން ކަނޑައަޅުއްވައި ދެއްވުމަށެވެ"[11]

މި ފަދައިންނެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

16. މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިކަމެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ކުރިން ޙުސައިން އަބްދުލްރަޙީމް ބަންދުކުރުމުގައިވަނިކޮށް ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމަށް އާންމު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ދޫކޮށްލި އަމުރުގައި އާންމު ބަންދުން ދޫކުރުމަށް ޤާނޫނީ އަސާސީއްކުރުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[12] 59 ވަނަ މާއްދާގައި، ބަންދާގުޅޭ ގޮތުން ނިންމާއިރު ފަސޭހަކުރު ބާރުބޮޑުކަމާއި ބޭނުންކުރާ ކަންކަމާ ބެހޭގޮތުން ކަނޑައެޅުމުގައި ހިތާމަވެސް ކަންކަމުގެ ޝަރުޠުތައް ނިންމާ ކަންބޮޑުވުންތަކާއި ބަލާކަމެއް ނެތްކަމަށް އާންމު ބަލާފައިވެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އޯކިޑް ހިނގުން، ތީމުގެ 3 ނަންބަރު ގޯތި، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt·gov·mv ވެބް ސައިޓް: www·highcourt·gov·mv

17. ދެހެންނަމަވެސް، ހަމަ ބުނެވިދިޔަ މާއްދާގައި ދެފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންތައްތަކުގެ އިތުރުން ވެސް ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށުގެ ކުޑަބޮޑުމިނާއި، ކުށް ކޮށްފައިވާ ގޮތާއި، ކުށް ކުރުމުގައި އަނިޔާވެރިކަން ހިމެނޭނަމަ އެކަމާއި، އޭނާއާ ދޭތެރޭ ހުށަހެޅިފައިވާ ހުރި ބަރުދަނާއި، އޭނާގެ ކުށުގެ ރެކޯޑާއި، ކުށަށް ޝާމިލުވުމުގައި ވޮޅުވިރަ ތޫނީގައި އަދަދުކޮށްފައިވާ ގޮތްވެސް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ.

18. ނަމަވެސް، ޝަރީޢަތުން ޢަދުލުވެރިކަމާ ބަނދުން ދުކާންތުދުގައި ފަސޭހަކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރިކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތީ މައްސަލައިގައި ދެފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންތައްތައް އެކަނިއެވެ.

19. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އެ އަދުލުގައި ބަނދުން ދުކާންތުމަން އަދުލުކުރި ސަބަބުތަކުން ދިނުމުގައި އޮތީ "ޤާނޫނުގެ ބަންދާލުގައި ގޮތެއް ނިންމިއިރު ތިބޭފައިނާ ދިޔައިދޭނުމެއް ބަނދު މުޅަޢާޓުކުރުގެ އަޑުއެހުމަކުން ތިބޭފައިވާނީ އާއި މައްސަލައިގެ ތަފުޞީލު ނިންމުމައި ދަށުވާކުރުމާދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ހުށަހަޅައިވާމުއް ބަޔާންކުރުމުގެ އަދުލުގައި މިނާ ބައިވެރިވުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް މުވާޒަފާއް ހިންގައިވާކަން ދެކެން ނުވާތީއާއި، މި މައްސަލާގައި ހިޔާނާ ބޭނުމީ މިހާ ހުރިކަމަކަން މިނާ ދާންޖެހުނު ސަބަބާއި މިނާ އެވަނަ ގޮތް ބޭނުމީ މިހާ މުއާމަލާތުކުރަން ޖެހުނު ސަބަބު ސާފުވާއިރު މިނާގެ ބަޔާނަށް މި މައްސަލާގައި ހިޔާނާ އިތުރާސް އަޅަމަދުގެ ބަޔާނުން ބާރު ދިނުމާއި މި މައްސަލާގައި ހިޔާނާ ބޭނުމީ މިހާއަށް ދަރުގެ ފުރުޖަހަނޑު ހަމަޖެހިފައި ނުވާތީ އަހަރެ ޖެހޭނެ އެހާ ޖާނގެ އެ ވާހަކަ ދައްކާފައިވާކަން ތަޙުޤީޤު ބަޔާނުގައި އެއްގޮތް އެންމެނާ، ޖާނާ އިޖުރާއަތުގެ ފޮންނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގައި 2 ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންކަމުން ރިޢާޔަތް ކުރުމަކުން އޮތުމަކު އެއްކަމަށް ރިޢާޔަތް ކުރުމަށްފަހު، މިނާ ބަންދުގައި އިތުރަށް ބަހައްޓަން ނުފެންނާތީ" މިފަދައިންނެވެ.

20. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އެ އަދުލުގައި އިތުރު ބަޔާނުގެ ގޮތުގައި 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ލިޔެފައިވަނީ "މިނާގެ މައްކަމަ ދަށުވާކުރާ ވަރަށް ގެއި ހުރިނަމަވެސް މައްސަލައިގެ ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތަށާއި، މިނާ އެ ސިޓީނަން

ދާންޖެހުނު ހާލަތާއި ސަބަބަށް ބަލާއިރު، މިނާގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތުން ހުކުމްއަކުރުމުގެ ކުރިން ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނުޖެހޭ" މިފަދައިންނެވެ.

21. ޙުސައިން ޢަބްދުލްރަޙީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރުކޮށްފައި ވަނީ ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ބުނެފައިވާ ފަދައިން ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ހާލަތު އޮތްވައި ބެލެވޭކަމަށް އަރުވާނަމަވެސް ޤަބޫލުކުރެވެއެވެ. އެހެނީ އޭނާގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރެވޭ މިންވަރަށް ހުކުމްކުރެވިއްޖެނަމަ އަދަބުގެ އާއްމަކީ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާ އޮތް މީހެއްކަމަށް ބެލެވުނުކަން އެނގެއެވެ. ނަމަވެސް، އެ ނުރައްކާ ހުރުމަކީ ދިރާގެއްގެ އެނގޭކަށްވެސްނެތެވެ. އޭނާގެ ކުރީގެ އަދި ހަތަރު ރިޕޯޓުގައި މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރީގެ މައްސަލަތަކުގެ ރިޕޯޓު އޮތްކަން އެނގެއެވެ. ޙުސައިން ޢަބްދުލްރަޙީމްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މައްސަލައަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއްކަމަށްވެސް އެނގެއެވެ. ތުހުމަތު ކުރެވިފައި ތަޙުޤީޤުން ބޭރުގެ ބަޔަކާ ގުޅިގެން ރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރުމުގެ ކުށެއްކަމަށްވެސް އެނގެއެވެ.

22. ބުނެވިދިޔަ ކަންކަން އެހެންނުވިއިރު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އެ އަމުރުން ޙުސައިން ޢަބްދުލްރަޙީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމި ނިންމުމަށް ފަރާތުން ވާސިލުވި ވާޤިޢާތަކަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ރިޢާޔަތްކޮށްގެންކަން ސާބިތުވާން ނެތްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ނިންމަން ފެންނަގޮތް

23. މިސަބަބު ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ޙުސައިން ޢަބްދުލްރަޙީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކޮށްފައިވާ އަމުރު ބާތިލުކުރަންޖެހޭކަމުގައި ނިންމީމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު

24. އަޅުގަނޑު ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޤުގެ ރައުޔާ އެއްބަސްވަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ފާތިމަތު ފަރީޝާގެ ރައުޔު

25. އަޅުގަނޑު ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޤުގެ ރައުޔާ އެއްބަސްވަމެވެ.

ހުކުމް

ދެންފަހެ، ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެހެން ހުކުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2023/380 ކޯޓު އަމުރަކީ ބާތިލު އަމުރެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މި ޝަރީޢަތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ތިބި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޝަރީޢަތް ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޤު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ފާތިމަތު ފަރުޒާނާ